

СИСТЕМА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ УКРАЇНИ. ПРИКЛАД ІНСТИТУТУ ДИСТАНЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ КНЕУ

Македон Геннадій Петрович

старший викладач кафедри Інституту дистанційних технологій,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»
makedon401@ukr.net

Система дистанційного навчання надає рівні можливості тим, хто навчається (школярам, студентам, цивільним, військовим спеціалістам, безробітним, людям з обмеженими можливостями, пенсіонерам та ін.), і будь-де територіально реалізовувати права людини на освіту й одержувати інформацію. Саме така система спроможна найбільш адекватно реагувати на потреби суспільства і забезпечити реалізацію конституційного права на освіту кожного громадянина України. Така система дистанційного навчання відповідає логічному розвитку системи освіти і суспільства в цілому, де пріоритетом визначено задоволення потреб у навчанні кожної окремо взятої людини. В законі «Про освіту» сказано, що освіта є основою інтелектуального, духовного, фізичного і культурного розвитку особистості, її успішної соціалізації, економічного добробуту, запорукою розвитку держави [1].

У Законі України «Про освіту» у статті 9 «Форми здобуття освіти» серед інших форм освіти дано визначення і дистанційного навчання, що передбачає те, що особа має право здобувати освіту у різних формах або поєднуючи їх. За визначенням, даному у Законі про освіту, сказано, що дистанційна освіта – це індивідуалізований процес здобуття знань, який провадиться переважно за опосередкованої участі віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі на базі інформаційно-комунікаційних технологій [1].

За інформацією Міністерства освіти та науки України, дистанційною освітою (далі – ДО) називають наявну можливість набувати знання віддалено від навчального закладу у зручній для того, хто навчається, час [2]. Положення про ДО висвітлено в нормативно-правових актах України про дистанційне навчання в Україні [3], у Концепції розвитку дистанційної освіти в Україні [4] та ін.

Отже, дистанційно в Україні можуть навчатися громадяни, які мають середню, професійну, вищу освіту, а також ті, хто мають можливість виконувати на відстані від навчального закладу потрібні завдання за допомогою освітніх ІТ-технологій. Процес навчання вибудовується у такий спосіб і спрямований на використання різних комунікаційних заходів та новітніх ІТ-технологій. Поглиблюючи положення, подані у Законі України «Про освіту», у Положенні про дистанційне навчання Кабінету Міністрів України визначено основні засади організації та провадження дистанційного навчання. Зокрема, пояснюється

значення терміна «дистанційне навчання» як індивідуалізованого процесу здобуття знань, умінь, навичок, способів пізнавальної діяльності людини, який здійснюється на відстані від закладу освіти [1].

Інформаційно-комунікаційними технологіями дистанційного навчання визначено технології створення, накопичення, зберігання і доступу до навчальних інтернет-ресурсів, а також організація супроводу навчального процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення і засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку та ін. [1]. Також подано визначення системи управління ДО веб-ресурсами навчальних дисциплін і програм як програмне забезпечення для створення, збереження, нагромадження та передавання інтернет-ресурсів і авторизованого доступу до них суб'єктів дистанційного навчання [3]. Програмне забезпечення називають системою управління дистанційним навчанням, що націлене на організацію навчального процесу і контролю за виконанням необхідних завдань за допомогою Інтернету або локальних мереж. Реалізація дистанційного навчання завдяки провадженню дистанційної форми як окремої форми навчання відбувається через використання ІТ-технологій дистанційного навчання на забезпечення здобуття освіти у різних сучасних формах [1]. Моделями дистанційного навчання можна визначити такі, як навчання на базі самостійного вивчення матеріалу, а саме – екстернат; навчання в вищому закладі освіти і співпраця навчальних закладів; автономні освітні установи і дистанційне навчання з використанням мультимедійних програм та ін.

В Україні останнім часом широко представлено дистанційне навчання у вищих закладах освіти. Так, наприклад, починаючи з 2015 р. на базі Київського національного економічного університету надається можливість здобуття вищої освіти за дистанційною формою. Ті, хто вибирає дистанційну форму освіти, мають можливість одержати якісні і сучасні знання та підтвердити їх дипломом провідного економічного вишу України. Девіз КНЕУ у цій царині «Дистанційна освіта КНЕУ завжди поруч!» [5].

У ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана» дистанційна форма навчання забезпечується Інститутом дистанційних технологій навчання та реалізується засобами системи Moodle [6]. Інститут забезпечує організацію та проведення навчання з застосуванням дистанційних освітніх технологій за напрямками діяльності КНЕУ відповідно до наявних ліцензій на освітню діяльність.

Метою діяльності Інституту дистанційних технологій КНЕУ навчання реалізується, інтегровану в освітньо-інформаційний простір КНЕУ. Провадження дистанційних технологій обумовлений такими факторами, як стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, що покладено у фундамент реалізації дистанційного навчання у світовому інтернет-просторі, щ нівелює відстані між людиною та інформацією. Також ще одним фактором можна назвати такі, як:

- поширення міжнародної академічної мобільності студентів через систему подвійних дипломів, включене навчання, дистанційна форма освіти;
- підвищення інтенсивності професійної діяльності та підвищення рівня конкурентоспроможності на ринку праці через несприйняття роботодавцями

поєднання роботи і навчання, роботою студентів за кордоном, наявність власного бізнесу;

– змінність структури ринку освітніх послуг, коли сегмент університетської дистанційної освіти є ще недостатньо розвиненим в Україні;

– широка популярність освітніх інтернет-порталів, що пропонують відкриті безкоштовні масові навчальні курси в режимі реального часу, наприклад, Prometheus, Coursera та ін.

Забезпечують дистанційне навчання дистанційні курси Інституту дистанційних технологій КНЕУ як інформаційні продукти, що є достатніми для студіювання за окремими науками і навчальними дисциплінами. ще однією метою є проведення наукових досліджень і розробок стосовно створення і провадження новітніх інструментів та ІТ-технологій та дистанційного навчання, пошук новітніх інноваційних технологій і форм взаємодії між викладачем та студентами дистанційної форми навчання, забезпечення розвитку систем дистанційного навчання на базі поглиблення фахової кваліфікації, що сприятиме конкурентоспроможності КНЕУ відповідно до пріоритетних напрямів розвитку економічної науки та освіти [6].

Таким чином, актуальними завданнями дистанційного навчання в Україні є розробка і запровадження правових основ дистанційного навчання, визначення підходів до конструювання відповідних освітніх стандартів, навчальних програм, інформаційних і педагогічних технологій та комунікаційних засобів. Це потребує і використання досвіду введення дистанційного навчання передових закладів освіти України, яким і є Інститут дистанційних технологій ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана».

Список використаних джерел:

1. Про освіту: Закон України № 2145-VIII. Редакція від 19.01.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

2. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/distancijna-osvita>.

3. Положення про дистанційне навчання. Наказ Міністерства освіти і науки України № 466 від 25.04.2013. Редакція від 21.08.2015 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>.

4. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні. URL: www.osvita.org.ua/distance/pravo.

5. ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»: офіційний сайт. URL: <https://kneu.edu.ua/ua/plicants/do/>.

6. Інститут дистанційних технологій ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»: офіційний сайт. URL: <https://idtn.kneu.edu.ua>.